

Informiranje pacijenata koji putuju u Estoniju o korištenju prekogranične usluge za elektroničke recepte.

Svrha informativne obavijesti za pacijente

Informativna obavijest za pacijente namijenjena je za informiranje pacijente o prekograničnoj razmjeni podataka o receptima te o praksama zaštite podataka koje se provode ako lijekove izdaje ljekarna u drugoj državi članici EU-a. Ako pacijent lijek koji mu je propisan želi kupiti u inozemnoj ljekarni, ta će ljekarna njegove podatke obraditi u skladu sa zakonom zemlje u kojoj se lijek kupuje.

Ove su informacije namijenjene pacijentima koji putuju u Republiku Estoniju.

Tko može koristiti ovu uslugu?

Uslugu mogu koristiti pacijenti čija država boravišta sudjeluje u prekograničnom sustavu razmjene zdravstvenih podataka te koji imaju primjereni identifikacijski dokument i elektronički recept koji im omogućuje kupnju lijekova u drugoj zemlji. Lijekove u ljekarni može kupovati samo osoba kojoj je recept izdan. Ta se osoba uvijek mora identificirati, a svaka je zemlja odredila koje identifikacijske dokumente pacijent mora predložiti pri korištenju usluge.

Slanje podataka za kupnju lijekova na recept estonskim ljekarnama putem prekogranične platforme za razmjenu podataka regulirano je zakonodavstvom u matičnoj zemlji pacijenta. Za kupnju lijekova u inozemstvu najčešće je potrebna suglasnost/privola pacijenta, a ona se daje na internetskim stranicama odgovarajućeg tijela u matičnoj zemlji pacijenta.

Nakon što se pacijent identificira, ljekarnik ga informira o načinu obrade njegovih podataka u Estoniji. Bez obzira na to je li pacijent upoznat s načinom obrade podataka u državi boravišta, mora ga se informirati o obradi podataka u zemlji u koju putuje (Republika Estonija). Nakon što pacijent ljekarniku potvrdi da razumije informacije i da privolu za preuzimanje lijeka iz recepta, ljekarnik nastavlja sa zahtjevom za preuzimanje. Ako pacijent ne potvrdi da razumije informacije ili ne da privolu za preuzimanje recepta, ne smije se nastaviti sa zahtjevom za preuzimanje.

Pacijent je dužan platiti punu cijenu predmetnog lijeka u zemlji kupnje i ima pravo na naknadu troška od svojeg zdravstvenog osiguravatelja u državi boravišta. Ovisno o nacionalnom sustavu zdravstvenog osiguranja, naknada troška može se odobriti ili odbiti.

Što je mreža e-zdravstva?

Infrastruktura digitalnih usluga e-zdravstva (eHDSI) zdravstvenim djelatnicima i ljekarnicima koji sudjeluju u izdavanju lijekova ili liječenju pacijenata omogućuje siguran i jednostavan pristup zdravstvenim podacima pacijenta. eHDSI zdravstvenim djelatnicima u EU-u, EGP-u i Švicarskoj u svakom trenutku i u cijelom EU-u omogućuje elektronički pristup podacima s recepta osoba s boravištem u EU-u. Upiti za podatke podnose se putem sigurnog portala (platforma za prekograničnu razmjenu zdravstvenih podataka), kojem pristup omogućuje nacionalna kontaktna točka za e-zdravstvo koju određuje svaka zemlja. U Estoniji je za uslugu odgovoran Centar za informacijske sustave za zdravstvo i socijalnu skrb (*Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus – TEHIK*), a vlasnik sustava je Ministarstvo socijalne skrbi.

Podaci o receptima pacijenta šalju se iz nacionalne infrastrukture za zdravstvene podatke u zemlji izdavanja elektroničkog recepta preko nacionalnih kontaktnih točaka pružateljima ljekarničkih usluga u drugim zemljama u kojima je usluga dostupna. Svaka je zemlja odgovorna za rad svoje nacionalne kontaktne točke. Podaci o receptima pacijenta obrađuju se u skladu s Općom uredbom EU-a o zaštiti podataka i pravnim aktima koji su na snazi u zemljama koje sudjeluju u razmjeni podataka.

Koji se osobni podaci pacijenata obrađuju?

Podaci koji se iz matične zemlje pacijenta šalju preko nacionalne kontaktne točke u ljekarnu u Estoniji uključuju popis valjanih elektroničkih recepata pacijenta koji se mogu upotrijebiti za kupnju lijekova. Osim toga, navode se detaljne informacije o lijekovima koje pacijent želi kupiti.

Elektronički recept u osnovi sadržava iste informacije kao i papirnati recept: ime i prezime pacijenta, identifikacijski broj, datum rođenja, spol, zemlju u kojoj je pacijent osiguran, ime i prezime liječnika koji propisuje lijek, šifru liječnika, adresu zdravstvene ustanove koja izdaje recept, dijagnozu i informacije o propisanom lijeku.

Podaci koji se preko kontaktnih točaka šalju iz informacijskog sustava države boravišta pacijenta u estonsku ljekarnu uključuju popis važećih recepata za lijekove (ako je pacijent dao privolu za pristup njegovim receptima u drugim državama članicama EU-a) i detaljne informacije o lijeku koji pacijent želi kupiti na recept. Popis recepata može sadržavati lijekove koji se ne mogu kupiti na recept u drugoj državi članici EU-a. No ti su lijekovi navedeni na popisu kako bi ih osoba koja izdaje lijekove mogla uzeti u obzir pri procjeni interakcije i sigurne uporabe lijekova.

Putem kontaktnih točaka matične zemlje pacijenta i Estonije te softvera ljekarne ljekarnik može pristupiti receptu pacijenta i njegovu prijevodu u PDF formatu. Nakon što se lijek proda, informacijski sustav ljekarne preko nacionalne kontaktne točke obavještava kontaktnu točku matične zemlje pacijenta o tome da je lijek izdan.

Koja je osnova za obradu podataka o pacijentima?

Kad pacijenti kupuju lijekove u estonskoj ljekarni, njihovi se podaci pohranjuju u Estoniji u skladu s Općom uredbom EU-a o zaštiti podataka, drugim zakonodavstvom EU-a i estonskim nacionalnim zakonodavstvom.

Sadržaj razmijenjenih podataka i razdoblja vođenja evidencije utvrđeni su Zakonom o organizaciji zdravstvenih usluga i Uredbom br. 48 ministra zdravstva i rada od 15. studenoga 2018. o sadržaju podataka obrađenih na platformi za prekograničnu razmjenu podataka, organizaciji razmjene podataka i razdobljima vođenja evidencije.

U koju se svrhu obrađuju podaci o pacijentima?

Svrha usluge je omogućiti pacijentima da kupe lijekove u estonskoj ljekarni na temelju elektroničkog recepta izdanog u njihovoj zemlji. Podaci na elektroničkim receptima obrađuju se isključivo u svrhu izdavanja lijekova.

Pod određenim uvjetima i u druge svrhe utvrđene zakonom osobni podaci mogu se obrađivati u Estoniji i zbog drugih razloga, kao što su statistika, praćenje i istraživanje, kako bi se poboljšala kvaliteta zdravstvene skrbi.

U Estoniji se podaci o pacijentima upotrebljavaju i u sljedećim slučajevima: TEHIK pohranjuje i prikuplja evidenciju događaja (u skladu sa zahtjevima eHDSI-a) radi praćenja pružanja usluga te po potrebi mora moći pratiti postupak izdavanja lijekova.

Tko može obrađivati podatke o pacijentima?

Podatke o pacijentima mogu obrađivati samo regulirani ljekarnici koji sudjeluju u izdavanju lijekova i koji se pridržavaju načela povjerljivosti Republike Estonije. Prije njihova pridruživanja platformi za prekograničnu razmjenu podataka Europska komisija je u zemljama u kojima je dostupna usluga elektroničkih recepata provela reviziju kojom je utvrđeno da ljekarne osiguravaju da se osobni podaci obrađuju na zaštićen način. Podaci nisu dostupni neovlaštenim osobama.

Kad se podaci putem infrastrukture digitalnih usluga e-zdravstva (eHDSI) šalju u drugu zemlju u kojoj je dostupna ta usluga, svaka zemlja koja primi podatke preuzima odgovornost za njihovu obradu u skladu sa svojim postupcima obrade podataka. U obradi podataka sudjeluju sljedeće strane:

- ljekarne u kojima se lijekovi izdaju na temelju prekograničnih recepata
- estonska kontaktna točka za e-zdravstvo, tj. TEHIK
- kontaktna točka za e-zdravstvo druge zemlje
- zdravstveni informacijski sustav radi upravljanja prekograničnim pravima na obradu recepata
- centar za recepte, u kojem se čuvaju informacije o receptima izdanima određenoj osobi
- registar stanovništva radi uvida u identifikacijske informacije
- registar lijekova radi provjere propisanih lijekova.

Gdje se i koliko dugo pohranjuju podaci o pacijentima?

Podaci o pacijentima mogu se pohraniti u informacijskim sustavima nadležnih tijela koja obrađuju zdravstvene podatke u zemlji u kojoj se recept izdaje i u matičnoj zemlji pacijenta. TEHIK je dužan čuvati evidenciju s platforme za razmjenu podataka sedam godina.

U nastavku se navode opći uvjeti čuvanja podataka u Estoniji:

U centru za recepte recepti i povezane informacije o izdavanju recepata čuvaju se sedam godina. Povijest bolesti čuva se najmanje 30 godina nakon završetka postupka.

Prava na pristup podacima

Podaci o receptima mogu se poslati ljekarni u Estoniji samo ako je pacijent dao privolu za to u svojoj državi boravišta, ako je ljekarniku potvrdio da razumije informativnu obavijest za pacijente i ako je dao privolu za pristup njegovim receptima. Bez takve privole podaci nisu dostupni ljekarnicima u Estoniji. Svaka potvrda koja se daje ljekarniku vrijedi za jedno preuzimanje recepata pacijenta prije izdavanja lijeka.

Kontakt

U Estoniji je za usluge odgovoran TEHIK, koji surađuje s Estonskim zavodom za zdravstveno osiguranje i Estonskom agencijom za lijekove.

Br. telefona za pomoć: +372 7943 943

E-adresa: abi@tehik.ee, ponedjeljak – nedjelja 7:00 – 22:00